

Nr 122.

Ankom till riksdagens kansli den 17 maj 1935 kl. 1 e. m.

Memorial i anledning av kamrarnas återremiss av punkten 25:o i statsutskottets utlåtande nr 66 i fråga om Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen under åttonde huvudtiteln, punkten 90, gjorda framställning angående anslag till Universitetssjukhus: Understöd och ersättningar till serafimerlasarettet i Stockholm jämte i ämnet väckta motioner.

(2:a avd.)

I den till riksdagen avlätna, den 4 januari 1935 dagtecknade propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov under budgetåret 1935/1936 hade Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkt 90, sid. 301—319 av det vid propositionen fogade utdraget av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag) föreslagit riksdagen att till Universitetssjukhus: Understöd och ersättningar till serafimerlasarettet i Stockholm för budgetåret 1935/1936 anvisa ett anslag av 661,000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av herr *A. Petré*n (I: 14) och den andra inom andra kammaren av herr *S. Bengtsson* i Norup och fröken *Bertha Wellin* (II: 42), hade hemställts, att riksdagen ville bevilja en av direktionen för serafimerlasarettet begärd löneroglering för sysslomannen och de underordnade läkarna vid detta sjukhus och för detta ändamål höja det av Kungl. Maj:t för budgetåret 1935/1936 till understöd och ersättningar till serafimerlasarettet begärda anslaget 661,000 kronor med 35,500 kronor till 696,500 kronor.

Vidare hade i en inom första kammaren av herr *A. Petré*n väckt motion (I: 139) hemställts, att riksdagen måtte besluta, att det å serafimerlasarettets stat finge upptagas en underläkarbefattning å nervkliniken, avlönad med 6,100 kronor.

Statsutskottet hade i sitt utlåtande nr 66 under punkten 25 anført och hemställt följande:

»I likhet med departementschefen finner utskottet, att serafimerlasarettets ekonomiska förhållanden och därmed sammanhängande organisatoriska spörsmål motivera en närmare utredning genom statsmakternas försorg. Denna utredning lär, på sätt departementschefen ställt i utsikt, böra bedrivas på sådant sätt, att därav eventuellt föranlett förslag kan föreläggas 1936 års riksdag.

Från direktionens över serafimerlasarettet sida föreligga förslag till löne-reglering för dels de underordnade läkarna, dels sysslomannen, dels ock sådan biträdes- och ekonomipersonal, för vilken vid bland annat Stockholms stads och Stockholms läns sjukhus gäller kollektivavtal. Departementschefen har funnit starka skäl anförda för en löne-reglering för de underordnade läkarna och för sysslomannen. Förslagen härutinnan har emellertid departementschefen funnit vara av den art, att de borde tagas under omprövning vid ovannämnda utredning angående serafimerlasarettets ekonomi m. m. Departementschefen har därför icke ansett sig i detta sammanhang böra framlägga förslag om reglering av lönerna för ifrågavarande personal. Där- emot har departementschefen funnit skäl föreligga för att redan nu beräkna medel till reglering av lönerna för den ovannämnda biträdes- och ekonomi- personalen. De härav för staten uppkommande merkostnaderna hava för nästkommande budgetår beräknats till 36,000 kronor.

I motionerna I: 14 och II: 42 har hemställts, att jämväl den för de under- ordnade läkarna och för sysslomannen föreslagna löne-regleringen måtte genomföras redan från och med budgetåret 1935/1936. För detta ändamål har en höjning av här ifrågavarande anslag med 35,500 kronor begärts.

Utskottet finner goda skäl anförda för att, så snart omständigheterna det medgiva, en löne-reglering kommer till stånd för de i direktionens skrivelse omförmälda befattningshavarna vid serafimerlasarettet. Emellertid håller utskottet före, att frågan om en löne-reglering med så betydande ekonomiska konsekvenser för statsverket som den vid serafimerlasarettet ifrågasatta icke lämpligen bör behandlas utan sammanhang med den omfattande ut- redning av frågan om serafimerlasarettets ekonomi m. m., som av departe- mentschefen ställts i utsikt och om vars behövlighet jämväl utskottet är övertygat. Med hänsyn härtill finner sig utskottet, såvitt angår den ifråga- satta löne-regleringen för underläkarna och sysslomannen, böra uttala sin anslutning till departementschefens uppfattning och avstyrker förty vad i motionerna I: 14 och II: 42 hemställts. Utskottet kan emellertid icke finna annat än att den av direktionen begärda och av departementschefen till- styrkta löne-regleringen för viss biträdes- och ekonomipersonal är av den betydelse för lasarettets ekonomiska förhållanden och för statsverkets utgif- ter för lasarettet, att jämväl denna fråga bör upptagas till avgörande först då berörda utredning föreligger. Ett ståndpunktstagande till denna löne- reglering redan nu finner utskottet kunna föregripa det resultat, vartill ut- redningen kan komma. På grund härav finner sig utskottet böra avstyrka Kungl. Maj:ts förslag i denna del. Vid bifall till vad utskottet sålunda förordat kan det av Kungl. Maj:t för nästkommande budgetår äskade an- slaget minskas med 36,000 kronor från 661,000 kronor till 625,000 kronor.

I motionen I: 139 har framförts yrkande om upptagande å serafimerlasa- rettets stat av en underläkarbefattning å nervkliniken. Utskottet utgår från att vid meraberörda utredning jämväl kommer att till ingående prövning i

hela dess vidd upptagas frågan om det nu föreliggande behovet av läkare vid serafimerlasarettet. Utskottet finner sig då icke kunna tillstyrka, att riksdagen, innan nämnda utredning föreligger, fattar beslut om inrättandet av en ny underläkarbefattning och avstyrker förty motionen I: 139.

I detta sammanhang vill utskottet framhålla, att vid berörda utredning om läkarbehovet om möjligt torde böra göras en uppdelning mellan sådana läkartjänster, som äro erforderliga för sjukvårdens behöriga upprätthållande, och sådana, som mera kunna betraktas såsom inrättade för fortsatt läkarutbildning vid serafimerlasarettet på grund av dettas ställning som undervisningssjukhus.

Mot vad i övrigt under här förevarande punkt föreslagits har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså, att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr Bengtssons i Norup och fröken Wellins ävensom herr Petréns ovannämnda motioner (I: 14 och II: 42 samt I: 139), till *Universitetssjukhus: Understöd och ersättningar till serafimerlasarettet i Stockholm* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett anslag av 625,000 kronor.»

I en vid utskottets utlåtande fogad reservation hade herr *Anderson* i Råstock *m. fl.* förklarar sig anse, att utskottets yttrande och förslag bort i nedan angivna delar hava följande lydelse:

»I likhet — — — — — års riksdag.

Från direktionens — — — — — 36,000 kronor.

Mot förslaget om beredande av medel för genomförande redan från och med nästkommande budgetår av lönereglering för ovannämnda biträdes- och ekonomipersonal har utskottet icke funnit något att erinra.

I motionerna — — — — — kronor begärts.

Utskottet finner starka skäl anförda för att snarast möjligt en lönereglering jämväl för sist omnämnda befattningshavare kommer till stånd. Härför tala, såsom lasarettsdirektionen framhållit, ej blott hänsynen till lasarettets rekrytering av läkarbefattningarna utan även sociala och humanitära skäl. Emellertid håller utskottet före att, på sätt departementschefen anført, här förevarande löneregleringsfråga lämpligen bör behandlas i sammanhang med den omfattande utredning av frågan om serafimerlasarettets ekonomi m. m., som av departementschefen ställts i utsikt och om vars behövlighet jämväl utskottet är övertygat. Med hänsyn härtill finner sig utskottet icke kunna tillstyrka vad i motionerna I: 14 och II: 42 hemställts.

I motionen — — — — — motionen I: 139.

I detta — — — — — som undervisningssjukhus.

Mot vad — — — — — till erinran.

Utskottet hemställer alltså, att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å herr Bengtssons i Norup och fröken Wellins ävensom herr Petréns ovannämnda motioner (I: 14 och II: 42 samt I: 139), till *Universitetssjukhus: Understöd och ersättningar till serafimerlasarettet i Stockholm* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett anslag av 661,000 kronor.»

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hava kamrarna visat ärendet åter till utskottet.

Med anledning härav får statsutskottet nu anföra följande.

Utskottet.

I likhet med departementschefen finner utskottet, att serafimerlasarettets ekonomiska förhållanden och därmed sammanhängande organisatoriska spörsmål motivera en närmare utredning genom statsmakternas försorg. Denna utredning lärer, på sätt departementschefen ställt i utsikt, böra bedrivas på sådant sätt, att därav eventuellt föranlett förslag kan föreläggas 1936 års riksdag.

Från direktionens över serafimerlasarettet sida föreligga förslag till löne-reglering för dels de underordnade läkarna, dels sysslomannen, dels ock sådan biträdes- och ekonomipersonal, för vilken vid bland annat Stockholms stads och Stockholms läns sjukhus gäller kollektivavtal. Departementschefen har funnit starka skäl anförda för en löne-reglering för de underordnade läkarna och för sysslomannen. Förslagen härutinnan har emellertid departementschefen funnit vara av den art, att de borde tagas under omprövning vid ovannämnda utredning angående serafimerlasarettets ekonomi m. m. Departementschefen har därför icke ansett sig i detta sammanhang böra framlägga förslag om reglering av lönerna för ifrågavarande personal. Där- emot har departementschefen funnit skäl föreligga för att redan nu beräkna medel till reglering av lönerna för den ovannämnda biträdes- och ekonomi- personalen. De härav för staten uppkommande merkostnaderna hava för nästkommande budgetår beräknats till 36,000 kronor.

I motionerna I:14 och II:42 har hemställts, att jämväl den för de under- ordnade läkarna och för sysslomannen föreslagna löne-regleringen måtte genomföras redan från och med budgetåret 1935/1936. För detta ändamål har en höjning av här ifrågavarande anslag med 35,500 kronor begärts.

Utskottet finner goda skäl anförda för att, så snart omständigheterna det medgiva, löne-regleringar komma till stånd för de i direktionens skrivelse omförmälda befattningshavarna vid serafimerlasarettet. Emellertid håller utskottet före, att fråga om löne-regleringar med så betydande ekonomiska konsekvenser för statsverket som de vid serafimerlasarettet ifrågasatta icke lämpligen böra behandlas utan sammanhang med den omfattande utredning av frågan om serafimerlasarettets ekonomi m. m., som av departements- chefen ställts i utsikt och om vars behövlighet jämväl utskottet är övertygat. Med hänsyn härtill finner sig utskottet, såvitt angår den ifrågasatta löne- regleringen för underläkarna och sysslomannen, böra uttala sin anslutning till den uppfattning beträffande löne-reglering för nämnda befattningshavare redan nu, som intagits av departementschefen. Utskottet kan emellertid icke finna annat än att den av direktionen begärda och av departements- chefen tillstyrkta löne-regleringen för viss biträdes- och ekonomipersonal är av den betydelse för lasarettets ekonomiska förhållanden och för statsverkets

utgifter för lasarettet, att jämväl denna fråga bör upptagas till avgörande först då berörda utredning föreligger. Ett definitivt ståndpunktstagande till denna lönereglering redan nu finner utskottet kunna föregripa det resultat, vartill utredningen kan komma.

Å andra sidan har utskottet av den i ärendet förebragta utredningen funnit avlöningsförhållandena för de i direktionens över serafimerlasettet skrivelse omförmälda befattningshavarna vara sådana, att en rättelse härutinnan synes böra omedelbart vidtagas. Även om, på sätt utskottet framhållit som önskvärt, den i utsikt ställda utredningen bedrivs på sådant sätt, att därav eventuellt föranlett förslag kan föreläggas 1936 års riksdag, synes rättvisa och billighet kräva, att åtgärder redan nu vidtagas för en förbättring av här förevarande befattningshavares ställning, utan att resultaten av berörda utredning avvaktas. Härvid måste givetvis tillses, att icke statsmakternas handlingsfrihet vid bedömandet av ett framtida utredningsförslag rörande serafimerlasarettet i förväg bindes. Vad utskottet här förordar får alltså endast betraktas som ett provisorium för budgetåret 1935/1936.

För tillgodoseende av nu angivna synpunkter har utskottet, efter vägande mot varandra av olika föreliggande möjligheter, funnit sig böra framlägga följande förslag. De av direktionen förordade löneregleringarna hava för statsverkets del beräknats draga en sammanlagd kostnad av (35,500 + 36,000) 71,500 kronor för år. Därest denna summa minskas till 60,000 kronor, synes en tillräcklig marginal bevaras för att förhindra ett föregripande av statsmakternas definitiva ställningstagande. Utskottet tillstyrker fördenskull, att nyssberörda belopp, 60,000 kronor, ställes till Kungl. Maj:ts förfogande för nästkommande budgetår för beredande av provisorisk avlöningsförhöjning för här ifrågasvarande befattningshavare.

Det av Kungl. Maj:t för nästkommande budgetår äskade anslaget uppgår, därest från detsamma drages det för lönereglering för viss biträdes- och ekonomipersonal beräknade beloppet, till (661,000 — 36,000) 625,000 kronor. Lägges till nämnda summa det av utskottet för provisorisk avlöningsförhöjning förordade beloppet, 60,000 kronor, skulle riksstatsanslaget för budgetåret 1935/1936 behöva upptagas med (625,000 + 60,000) 685,000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut rörande storleken av de belopp, med vilka den provisoriska avlöningsförhöjningen kan böra utgå för olika kategorier av befattningshavare, ävensom beträffande de bestämmelser i övrigt, som i här förevarande hänseende kunna visa sig vara av behovet påkallade.

I motionen I: 139 har framförts yrkande om upptagande å serafimerlasarettets stat av en underläkarbefattning å nervkliniken. Utskottet utgår från att vid meraberörda utredning jämväl kommer att till ingående prövning i hela dess vidd upptagas frågan om det nu föreliggande behovet av läkare vid serafimerlasarettet. Utskottet finner sig då icke kunna tillstyrka, att

riksdagen, innan nämnda utredning föreligger, fattar beslut om inrättandet av en ny underläkarbefattning och avstyrker förty motionen I: 139.

I detta sammanhang vill utskottet framhålla, att vid berörda utredning om läkarbehovet om möjligt torde böra göras en uppdelning mellan sådana läkartjänster, som äro erforderliga för sjukvårdens behöriga upprätthållande, och sådana, som mera kunna betraktas såsom inrättade för fortsatt läkarutbildning vid serafimerlasarettet på grund av dettas ställning som undervisningssjukhus.

Mot vad i övrigt under här förevarande punkt föreslagits har utskottet icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag ävensom herr Petréns samt herr Bengtssons i Norup och fröken Wellins ovannämnda motioner (I: 14 och II: 42) men med avslag å herr Petréns ovannämnda motion (I: 139), till *Universitetssjukhus: Understöd och ersättningar till serafimerlasarettet i Stockholm* för budgetåret 1935/1936 anvisa ett anslag av 685,000 kronor, därav 60,000 kronor skola, i enlighet med de närmare bestämmelser, som av Kungl. Maj:t meddelas, användas till provisorisk avlöningsförhöjning under budgetåret 1935/1936 för i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 4 januari 1935 under punkt 90 omnämnda underordnade läkare, syssloman samt viss biträdes- och ekonomipersonal vid serafimerlasarettet.

Stockholm den 17 maj 1935.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Carlsson* i Gävle, *Johansson* i Fredrikslund, *Bergqvist*, *Nilsson* i Gränebo, *Oscar Olsson*, *Svensson* i Kompersmåla, *Asplund*, *Borell*, *Walles*, *Gustafsson* i Benestad, *Petrén* och *Pauli*; samt

från andra kammaren: herrar *Anderson* i Råstock, *Magnusson* i Skövde, *Jansson*, *Törnkvist* i Karlskrona, *Holmgren*, *Eriksson* i Stockholm, *Andersson* i Höör, *Svensson* i Grönvik, *Jonsson* i Eskilstuna, *Holmdahl*, *Danielsson* och *Svedberg*.

Reservation

av herr *Jonsson* i Eskilstuna beträffande motiveringen.